

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerje pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za en mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— : : : 4.50 za pol leta . . . 6.— : : : 9.— za vsa leta . . . 12.— : : : 18.— Naročnine se plačujejo naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 avt. izven Trsta po 4 avt.

EDINOST

Oglaš se računa po tarifi v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglašit. itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravitelstvo ulica Molino pivo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst. Odprta reklama cija se pristoje postitine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Vabilo na javni shod,

ki ga sklicuje pol. društvo „Edinost“ na dan 15. nov. ob 3. uri pop. v Marezige, občine pomjanske.

Shod se bode vršil v gostilni gospoda Ivana Babiča v Marezigah, a na dnevnem redu bode posvetovanje o predstojetih volitvah v občinski zastop pomjanski!

Prebivalci občine pomjanske! Razlog, da sklicuje politično društvo „Edinost“ ta shod, je dvojen. V prvo da po vestnem posvetovanju sami izrazite svoje želje glede sestave bodočega občinskega zastopa. Politično društvo hoče dokazati s tem, da se dosledno drži načela, da razni zastopi morajo biti res „ljudski“, to je, izišli iz volje naroda. Drugi razlog pa je, ker se društvo hoče natančno obvestiti o odnošajih v vaši občini, da bode moglo ob vsaki priliki ukrepati najprimerneje za koristi Vas vseh. Kajti ni za trenotek ne puščamo izpred oči resnice: da je občina temeljna podlaga vsemu ustavnemu in narodnemu življenju. Ti razlogi vodijo politično društvo „Edinost“. In ker so ti razlogi pošteni in čisti, je tem bolj opravičena nada, da pojdejo občani pomjanski na roko političnemu društvu „Edinost“ s tem, da se v kolikor le mogoče velikem številu udeležé shoda v Marezigah. Na delo, da skupnimi naporji dovedemo to toli važno občino do procvita in blagostanja!

Interpelacija

posl. Nabergoja in tovarišev v seji poslanske zbornice dne 3. novembra t. l. radi postopanja organov magistrata tržaškega zoper slovensko prebivalstvo.

Slovensko prebivalstvo tržaške okolice občuti vedno težje pritisk tržaškega magistrata, sosebno pa še, v kolikor isti opravlja posle prenesenega delokroga. Slovensko politično društvo „Edinost“ je nameravalo, da skliče dne 11. oktobra t. l. društveni shod na Proseku in je naznanilo to magistratu. Le-tà je prepovedal shod pod ničevnimi izgovori.

PODLISTEK.

Prijatelj Lovro.

Črtica po resnici. — Spisal August Šenoa. Prevel C—š

Lovro s cer ni imel državne podpore, oče mu je redno pošiljal denarja, ali to je, žal, le kapalo, toliko da ne pogineš od lakote. A kdo bi bil mogel to šteti v greh staremu? Kaj je znal on o življenju v velikem mestu; njemu je bilo to že velik kapital, kar kateri dunajski pustolovec potroši v jedni sami noči. Tako se je Lovro, uče se, boril skozi dve polni leti. Naučil se je mnogo. Nočem vam na široko pripovedovati o tej dobi. Malo vam je do tega, da bi poslušali o ravnanju življenja ubogega jezikoslovca v prestolnici, a tudi ne bi vedel mnogo povedati iz te dobe življenja Lovrovega. Prijatelj mi je jako malo pripovedoval o tem. Proti koncu drugega leta je postalo ludo. Od doma je došlo Lovru pismo, da mu oče ne more več pomagati, da se je te dve leti popolnoma iztrošil ter da je hiša zabrela globoko v dolg. To je bil grom iz vedrega neba. Ne moči nadaljevati naukov a na drugi strani biti povodom propasti domače hiše, to je Lovru rezalo srce. Stal je ka-

Vsled rekurza, uloženega proti temu, dovolilo je c. kr. namestništvo, da se sme vršiti ta shod, s pristavkom, da ni vzroka, da bi se moral prepovedati isti. Ker se je pa nastopila pot pritožbe, ni se mogel vršiti društveni shod, kakor je bilo namerovano, dne 11. oktobra, ampak še le 18. oktobra.

Kakor politični komisar je došel na shod zastopnik magistrata, okrajni načelnik (capo distretto) Anton Vidusso. Med predmeti, ki so bili na dnevnem redu, je bilo tudi poročilo g. poslanca Ivana Goriupa o njegovem delovanju v mestnem svetu in v deželni zboru. Ko je isti govoril o peronospori in je rekel, da magistrat zanemarlja koristi prebivalstva okolice, bavečega se z vinarstvom, posegel mu je v besedo imenovani komisar in je polemizoval z njim v italijanskem jeziku, da-si je, kakor trdi on sam, popolnoma večé slovenskemu jeziku. Na prvem mestu podpisani je opazil proti političnemu komisarju, naj govori slovenski, čemur je aplavdiral zbor. Vsled tega je zažugal komisar, da razpusti shod, ako bi se še enkrat demonstrovalo na ta način. Ko je na to predlagal neki udeležnik, da naj se ne vzamejo na znanje besede zastopnika oblasti, ker jih nismo razumeli, je odgovoril isti (komisar), da uradni jezik magistrata je izključljivo italijanski in da se bode vsikdar posluževal le tega jezika v svojem uradnem poslovanju.

Poslanec Goriup je potem dovršil svoje poročilo; in ker so mu zborovalci ploskali, razpustil je Vidusso shod.

Opaziti je, da je poročilo poslanca Goriupa imelo slediti kakor najdaljnja točka utemeljevanje resolucije radi osnutja okrajnega glavarstva za okolico tržaško.

Politični komisar Vidusso je torej posegnil v razpravo, polemizujé z govornikom, kar mu ne pristaja po njega predpisih; o tem se je posluževal italij. mesto slov. jezika; isti se je skliceval nadalje, da je italijanski jezik izključni jezik tržaškega magistrata, dasi to nasprotuje enakopravnosti in je Vidusso v tem slučaju posloval v pre-

kor vojak na bojišču, kateremu so ustrelili konja, a četa se mu odmika vedno dalje. Grofu ni hotel pisati, ta velika gospóda imajo polne pesti drugega posla in se neradi spominjajo siromašnega filologa. Kaj sedaj? Na Dunaju mu ni bilo obstanka. Na srečo je Lovro dobro znal hrvatski; mnogo je tovarišil s hrvatskimi dijaki na Dunaju. „Pojdi v Hrvatsko“, rekel mu je nekdo. „Pri nas so ravno kar odpravili proroke velike Germanije z učiteljskih stolic. Treba nam ljudij večih našemu jeziku. Pojdi v Hrvatsko!“ — „Slaba mi je sreča“, odgovoril je Lovro. — „Poskušaj!“ odvrgnil mu je mladi Hrvat.

In posrečilo se je. Lovro je bil imenovan nadomestovalnim učiteljem na primorskem hrvatskem gimnaziju. Tu je učiteljeval leto dni. Slednjič mu je zagrebška vlada dovolila podporo, da doviši tretji tečaj vseučilišča in da položi učiteljske izpite. Baveči se s slavistiko, izbral si je Lovro zlato Prago, kjer sva se, kakor ste čuli ze poprej, spoznala in pobratila. Pripovedanja Lovrova na naših akademskih večerih so me ganila posebno; cenil sem ga vedno bolj. Lovro je govoril o teh stvarih le malo s kom. Na vitez je bil dlakocepec, satirik. Svet ga je smatral za takega, in se ga tudi bal

nesenem delokrogu; slednjič je Vidusso razpustil zbor brez vsacega zakonitega razloga, kar je izzvalo opr. vičeno ogorčenje med zborovalci, tem bolj, ker se je s tem preprečila razprava o najvažnejem predmetu dnevnega reda, o resoluciji radi osnutja okrajnega glavarstva, in ker se je izražalo menenje, da se je ravno iz tega vzroka razpustil omenjeni shod.

Takim postopanjem se ovira vsako javno delovanje političnega društva „Edinost“.

Imenovani okrajni načelnik pa poseza vmes tudi ob takih nedolžnih prilikah, ki niso v nikaki zvezi s političnimi vprašanji, o veselicah in izletih. Dne 13. septembra n. pr. se je zgodilo tako na Opčinah, kjer je bilo tamošnje pevsko in bralno društvo priredilo veselico. Tjakaj je došel tudi Vidusso in je samovlastno prepovedal petje in godbo, dasi je magistrat podelil svoje dovoljenje. Dva delavca, nahajajoča se v službi magistrata, bila sta, po zahtevi istega komisarja, izpuščena iz službe takoj naslednjega dne, ker sta se udeležila shoda dne 25. oktobra. Ista usoda je doletela nekega tretjega delavca, ker je po razpuščenju shoda vskliknil v gostilni „Bog živi slovenski narod!“ Dejstvom nasprotujoče poročilo, predloženo mestnemu magistratu od istega političnega komisarja o dogodkih gori omenjenega shoda od dne 18. oktobra, je dalo povod škandaloznim prizorom v seji mestnega sveta tržaškega dne 29. oktobra. Glej o tem tu priloženo številko „Triester Zeitung“ od 31. oktobra. Vodilo bi nas predaleč, ako bi hoteli še z nadaljnjimi izgledi pojašnjevati svojevoljno in škandalozno postopanje tega organa oblasti in podpisani stavljajo, z ozirom na tu povedano, nastopno vprašanje do njegove prevzvišenosti:

„Ali je isti pri volji, da dà preiskati in primerno kaznovati postopanje okrajnega načelnika Vidusso, zlasti v kolikor se to postopanje do- staja prenesenega delokroga, in skrbeti za to, da se po postopanju organov magistrata tržaškega slovensko prebivalstvo tržaško ne bode oviralo v svobodnem gibanju svojem, vršečem se v mejah zakonov.“

Na Dunaju, dne 3. novembra 1896.

na neki način. Jaz sem mu pogledal globlje v dušo. Videl sem, da pod to zbadljivo, na pol kavalirsko, na pol uglajeno površino gori plemenita, šarka duša, da pod to priprosto polhovo kapo biva velik um. Ko je govoril o svojem življenju, o svojih prevarjenih nadah, glas mu je bil mehak, žaloben, kakor da mu je na srcu nezaceljiva rana.

Nekega popoldne sva se šla sprehajati pred mestna vrata. Hodila sva ob Vltavi. Dospela sva na golo višino nad veliko vasjo, kateri se ne spominjam več imena. Diven prizor! Nad nama zeleni holmci in dolinice, med kojimi se je vila srebrna Vltava. Pred nami kup starih orjaških palač, sto špičastih zvonikov, odičenih otokov, pred nama kameneni most Karla IV., strmi Višegrad, nekdanj „solnce češko“, ovenčano kraljevskimi dvori in zlatimi stolpi, sedaj avstrijska trdnjava, ovenčana topovi, na kateri, sredi pustega grobja, stoji zelo neukusna cerkev sv. Petra. To je bila zlata Praga. Sela sva na vrh brega, na katerem je, kakor govore, stal „Děvin grad“, kjer je je junakinja Vlasta se svojo amazonsko četo branila svobodno ženskega spola proti nasilju moškemu. Branila, ali ne obranila.

(Pride še.)

Naberger, dr. Gregorčič, dr. Ferjančič, Borčič, Dapar, Perič, Robič, Višnikar, Coronini, dr. Engel, dr. Kaizl, dr. Stransky, Ebenhoch, Elm, Kusan, Laginja, Koblar.

Vzroki armenske revolucije.

Vsaki pritisk provzroča protipritisk in odpor; ta naravni zakon velja v malem, kakor v velikem, pri posameznem človeku, kakor pri celih narodih. In če preiskujemo raznim revolucijam v raznih državah vzroke do dna, najdemo navadno ekonomičnih vzrokov. Gospodujoči narodi ali gospodujoči sloji so izkoriščali in izsesavali kak brezpraven narod v gmotnem oziru do skrajnosti. Da mora takšen potlačanjen narod sčasom tudi duševno, kulturno zaostati, propasti — kdo tega ne razume? A „vsaka sila do vremena!“

To vidimo jasno na nesrečnem narodu armenskem. Našega, arijskega plemena je to ljudstvo; visoko nadarjeno je; precej slavno zgodovino ima za seboj; krščanske vere je. In to ljudstvo je ironija usode izročila barbariskim Turkom na milost in nemilost! Sila turškega trinoštva nad Armenci je baš letos prikipela do viška. In Armenci se branijo kakor morejo; kličejo ves kulturni svet na pomoč. Kdo ne bi sočustvoval z njimi, ki se v pravem pomenu besede borijo za obstanek svoj in za življenje svoje?!

Kateri so pa poglavitni vzroki armenskega obrambnega gibanja?

V listu „Nene Zeit“, izhajajočem v Stuttgartu, očrtal je neki „La Barbe“ poglavitne vzroke armenske revolucije; ti vzroki so gospodarski t. j. tiče v krivičnem davčnem sistemu. La Barbe pravi, da se ta sistem ne more primerjati z nobenim drugim davčnim sistemom kake kulturne države.

Davki so na Turškem dvojni: zakoniti in nezakoniti (krivični).

Zakoniti (redni) davki so neposredni (direktni) in posredni (indirektni).

La Barbe se ozira samo na direktne davke.

Kateri in kakšni davki so to?

To so 1. osebni davki, 2. zemljiški davki, 3. davki na živali in 4. davki od gospodarstva sploh.

1.) Osebni davek je takozvani „badaliath“. Ta davek mora plačevati na Turškem vsak Nemohamedan (raja) moškega spola od zibel do groba. Ta davek nadomešča vojaško službo, ki jo opravljajo na Turškem samo mohamedani. Nobeden nemohamedan ne sme nositi orožja; „badaliath“ znaša okoli 6 gl. na leto. Lahko si mislimo, kake posledice ima ta prepoved, da nemohamedani ne smejo nositi orožja! Pravi sužnji so med oboroženimi divjimi Turki in Kurdi! Gorje kristjanu, pri katerem bi se našlo kako orožje! Če je bogat, vzame se mu premoženje; če je ubog, vržejo ga v ječo. Koliko premožnih Armencev je že prišlo na ta način na beraško palico, koliko jih je že izgubilo življenje!

Pa tudi vsaka obitelj mora kakor taka „in corpore“ plačevati še poseben davek; pravi se mu „salian“. „Vlada“ (lucus a non lucendo) določa sama, koliko ima plačevati kako mesto ali kaka vas skupno tega davka. Čim več potrebujejo gospoda uradniki za svoje hareme, tem več nakladajo davka. Rekurirati ni kam!

2.) Zemljiški davek je dvojen: „amlak“ t. j. davek od poslopja in pa „arasia“ t. j. davek od zemlje same. Ta poslednji davek pa se plačuje samo od zemljišča, ne pa od pridelkov, ki so vzrastli na tem zemljišču! Uradniki določajo tudi ta davek, kakor se jim ljubi...

3.) Od vsake živali, ki jo gospodar imenuje svojo, od konja in velbloda do mačka in psa, plačati je davek, ki se mu pravi „gamdžur“.

4.) Imthiaz je davek od vsakega pridelka, ki ga rodi zemlja. Najnovejši „zakoni“ zahtevajo, da se ima plačati 1/2 od vsega dohodka, 1/3 pa ostane posestniku...

Ti „zakoniti“ davki bi sami na sebi še ne bili tako zlo; a prša se, kako se iztirjavajo ti davki?

Tudi to vprašanje pojasnjuje „La Barbe“ (Armenec?). In kar nam pové, je res pristno „turško“.

Prva dva davka iztirjavajo uradniki ali policisti. Ako ti iz kakršnihkoli vzrokov ničesa ne

opravi, prihaja jim na pomoč kavalarija. Mesto ali vas, kamor je prišla taka eksekutorska kavalarija — zgubljeni sta! Vojaki žive na stroške dotičnega kraja. Ropajo in krajejo in zlorabijo ženske — kakor se jim poljubi. Zdaj se pa pritoži, Armenec, če imaš kam! Morebiti od volka do tigra? „Armenec je živina“ — te maksime se drži „visoka porta“ in po tej maksimi hoče pokončati Armence.

Tako piše strokovnjak „La Barbe“...

Davek „gamdžur“ iztirjavajo uradne osebe tako, da se najprej popiše v kakem kraju vsaka glava, vsaki rep.

Ti uradniki so seveda brez izjeme Turki. Gorje gospodarju, ki bi prikrikl kako žival! Plačati mora potem od utajenih glav dvojen davek, ali pa se mu kar konfiskujejo take utajene živali, če jih je veliko. Kadar je vse popisano in sešeto, določi se dača, ki se mora plačati od živali tudi v tem slučaju, če bi bile živali med tem tudi vse poginile.

Najhujši davek za Armence pa je davek od zemljišnih dohodkov ali poljskih pridelkov (od žita itd.). Guverner kakega kraja sam kupi v Cagigradu dotični davek. Da to doseže, mora deliti raznim ministrom mastne „bakšise“. Da iztirja davek, potrebuje seveda cel regiment „uradnikov“, ki mu pomagajo. Zgodi se tudi, da prvi, ki je na dražbi kupil ta davek, proda istega drugemu z dobičkom, drugi tretjemu. Dobiček raste in raste in na vse zadnje armenski kmet že ne plača več 1/2, nego veliko več — več ko polovico od „postavno“ določene svote!

(Zvršetek pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 11. novembra 1896.

Dopolnilna volitev na Goriškem. Bila je huda bitka, zmagali pa so goriški odvetniki in Židje in — Židjinje. Krivonose „amazone“ igrajo namreč veliko ulogo v političnem življenju goriškem. Zmagal je torej Marani, tisti glasoviti Marani, v katerem je nekako posebljena borba Italijanov proti Slovincem na Goriškem, zmagal je kandidat boja. Zmagala je ideja boja, podlegla je ideja blažjih odnošajev v deželi, tepeno pa je v prvi vrsti — mesto goriško. Nekam čudno zveni to v prvi hip in vendar je res. Poglejmo le nekoliko statistiko včerajšnje volitve, da vidimo, kako so se oddajali glasovi v posamičnih krajih!

Bujatti: Marani:

Ajdovščina	33	2
Sežana	113	3
Kanal	31	0
Kormin	97	55
Tržič	1	126
Gradiška	81	2
Červinjan	57	8
Kobarid	41	0
Bovec	71	0
Gradež	39	34
Tolmin	54	0
Oglej	40	0
Gorica	126	625

Oddanih je bilo torej 855 glasov za Maranija, 784 za Bujattija. Iz gornjih števil vidimo, da se je razun Gorice in Tržiča vsa dežela z ogromnimi večinami izrekla proti Maraniju; da: v večih krajih le-ta ni dobil niti jednega glasu. Rezultat glasovanja kaže torej, da je ostala Gorica povsem osamljena v tej borbi, le Tržič je stal na nje strani. Proti goriškemu mestu se je izrekla vsa dežela in zato menimo, da je Gorica se svojimi italijanskimi voditelji dobila hud udarec vzlic zmagi Maranija.

Se stališča mirnejih odnošajev moramo seveda obžalovati, da je izvoljen mož, kakoršen je Marani, se svojega slovenskega stališča pa ne obžalujemo tega. To pa iz več vzrokov. Mirni, trezni in ugledni Bujatti bi nam bil veliko nevarnejši se svojimi zvezami, nego pa strastni, brezobzirni, fanatični Marani. Nadalje mora včerajšnja volitev vladi odpreti oči, kje je ognjišče, na katerem se neti plamen prepira, plamen boja in nestrpnosti. Nadejamo se torej, da včerajšnja volitev dokaj pripomore k zbistrenju pojmov. Mi Slovenci smo se povzpeli na visoko stopinjo objektivnosti, podali smo roko Furlanom, vmes pa so posegli goriški fanatiki se svojimi tržiškimi adjutanti. To naj si zabeleži sl. vlada, kajti to je kaj jasen komentar

k poglavarju o „nestrpljivosti, bojevitosti in nenasitnosti“ Slovencev.

Gorenja volitvena statistika pa nas prav sili, da se zopet spomnimo naših „ljubih“ sodeželanov italijansko-konservativne barve. O da, tudi te številke govore razločen govor o tej gospódi. Vseh volilcev v skupini mest in trgov je do 2400, oddanih pa je bilo včeraj 1639 glasov. Prišlo jih ni torej na volišče kakih 800. Stvar je torej taka — to je naše prepričanje —, da Marani ne bi bil izvoljen, da so se le ganili laški konservativci. Niso se ganili, ostali so „nevtralni“, poskrili so se, ker niso hoteli škoditi radikalcem, ker so i oni istotaki laški fanatiki, kakoršni so Marani in družba. Bodi jim torej pritisk na čelo pečat tihega zavestništva z nasprotniki ideje sprave in miru. Ali pa gospodje nimajo nikake moči v skupini mest in trgov? Ali naj jih opravičuje to domnevanje? Dobro, mi sprejemamo tudi to opravičenje; ali pridodati moramo potem opravičeni nasvet, naj le hitro zaprejo svojo „botego“ in naj se ne bahatijo se svojim delom in ugledom, katerega nikjer ni. Pač, včasih jih vidimo na delu, kadar mečejo svoje strupene pušice v nas Slovence, to je: kadar opravljajo službo za Maranija in družbo. Ali to delo je dele Herostratov!

Da, zelo poučna je bila včerajšnja volitev v skupini goriških mest in trgov!

Državni zbor. Proračunski odsek poslanske zbornice je včeraj rešil proračun ministerstva za nauk in bogočastje. Na dnevnem redu je bilo par zanimivih točk. Sprejela se je resolucija Palfy-ja, da bi se češki šoli „Komensky“ na Dunaju podelila pravica javnosti, in odklonil se je predlog, da je iz proračuna izbrisati slovensko-nemški gimnazij v Celju. Kakor se vidi, se Nemci še vedno niso potolažili radi mrvice „Celja“. — Posl. Robič je zahteval, naj se ljubljanski nižji gimnazij razširi v popolni gimnazij, dekliški šoli v Ljubljani naj se dovoli subvencija, v Pazinu naj se ustanovi hrvaški gimnazij, na gimnaziju v Pulju naj se uvede hrvaščina kakor obligatni predmet, celjski utraktivistični gimnazij pa naj se razširi.

O načrtih grofa Badenija gledé sestave bodoče večine v poslanski zbornici možno je nekoliko sklepati tudi iz članka, ki ga je napisalo Badenijevo glasilo — „Reichswehr“ — o deželnozborski volitvi v veleposestvu Dolenje Avstrije. Oficijsko glasilo pravi namreč, da veleposestvo vrši le svojo dolžnost, ako i ono dela, kakor delajo drugi, to je, ako i ono gleda, da se uredi po socialnih skupinah, slonečih na realnih interesih. Veleposestvo bodi zastopstvo gospodarskih interesov in vrši naj svojo posredovalno nalogo! To veleposestvo odpošlje torej v deželni zbor trdno sklenjeno, jednotno, od vseh strank nezavisno delegacijo. Čisto liberalno zastopstvo ne bi bilo drugega, nego 16 liberalnih mandatov več. To pa je brez pomena nasproti odločni protiliberalni večini. Iz kompromisne liste izšla delegacija pa je tretji, samostojen in nezavisen činitelj.

Tako nekako izvaja „Reichswehr“ in to so glaša popolnoma z govoric, da napor grofa Badenija merijo na to, da bi veleposestnike vseh dežel in vseh političnih menenj odcepil od dose-danjih strank in da bi le-ti sestavili potem povsem nezavisno in le na stanovskem stališču veleposestva slonečo stranko, na katero bi se mogel zanašati on za vse slučaje. Ta močna in zanesljiva stranka naj bi potem brzdala druge stranke, so-sebno pa radikalne in ekstremne.

Tak nekako je menda načrt grofa Badenija. Vprašanje pa nastaja, da-li bi se n. pr. češki veleposestniki — in tu je pravo, visoko in najuplív-neje plemstvo — hoteli odcepiti od naroda in postaviti se na stolček osamljenosti med narodom, med katerim jim je živeti? Po zadnjih izjavah princa Schwarzenberga, ki je tako energično povdarjal solidarnost plemstva z narodom češkim — tako energično, da je baje jako začujeno gledal tudi grof Badeni — ni misliti, da bi gosp. ministerski predsednik mogel pridobiti tudi češko plemstvo za svoj načrt. Sploh je nekam čudno, ako bi hoteli sedaj, v dobi socialnega vrvenja, še razširjati stanovske razlike.

V ostalem potrja „Reichswehr“ naše mnenje, da je velik del liberalnih veleposestnikov od-rekel pokorščino liberalni stranki. To je že res. Ali krivo bi bilo, ako bi hoteli delati iz tega za-

ključke tudi gledé na razmerje med češkim plemstvom in češkim narodom. Pomisliti treba, da nemško-liberalna stranka umira in je torej le umevno, ako hité veleposestniki nemški, da ostavijo umirajočega. Se-li pa more kaj takega reči o narodu češkem? To je narod, ki rase, ki živi svoje krepko življenje, ki ima lepo bodočnost pred seboj. Iz takega naroda more plemstvo crpiti velikansko moč, ako se identifikuje z njega napori, njega mišljenjem in čustvovanjem. V dobi socialnega vprašanja je življenska korist plemstva, ako se more naslanjati na tak narod. In česa bi imelo pričakovati češko plemstvo, ako bi dvignilo svoja sidra iz globine naroda in bi svojo ladijo prepustilo vetru tesnosrčne borbe za stanovske koristi? Na to vprašanje bi kmalo dobilo ne baš prijeten odgovor od one sile, ki prodira elementarno silo na površje — iz socialnih borb. Zato ne verujemo, da bi se češko plemstvo dalo pridobiti za načrt grofa Badenija. Češko plemstvo ni indolentno, kakor je n. pr. madjarsko. Češko plemstvo ima med sabo mnogo bistrih glav, mnogo delavnih mož, mnogo resnične inteligencije. Nočemo reči, da to plemstvo ne misli na svoje stanovske koristi — tako nesebično ni; ali ravno zato, ker je sebično, ker misli na svoj interes in ker razume duh časa, in ker vé, da nikdar več ne doseže svoje sedanje veljave, kakor hitro je pretrgalo vse vezi med seboj in narodom, ravno zato ono — tako vsaj moramo soditi — ne pretrže teh vezi. Najbrže ni samo ljubezen do naroda, ampak ozir do lastne bodočnosti silil princa Schwarzenberga, da je v toli sijajni in odločni obliki proglasil solidarnost svojih tovarišev z narodom češkim. Ako pa češki veleposestniki odklonijo Badenijev načrt, potem se šanse za ustanovitev jednotne veleposestniške skupine skrijejo skoro v nič.

Osrednji odbor stranke prava v Zagrebu je imel minolega četrtka svojo osnovno sejo na Reki. Predsednikom odbora je bil izvoljen državni poslanec Vekoslav Spinčić. Misel, da se zasnjuje tak osrednji odbor, je izšla iz naše polovice države, od hrvatskih poslancev v poslanski zbornici na Dunaju. Seja se je sezvala ravno sedaj z ozirom na predstoječe volitve v Dalmaciji, Istri in v slovenskih pokrajinah. Storjeni sklepi so se prijavi posamičnim klubom po deželi.

O tej priliki ne moremo drugače nego da rečemo par besedi o odnosajih v opoziciji na Hrvatskem.

Mi smo gotovo prvi, ki obžalujemo nesrečni razpor; to ne le med nami Slovenci, ampak obžalujemo tudi — to rečemo polnim prepričanjem — še usodniši in v svojih posledicah tudi za nas Slovence pogubniši razkol v hrvatski opoziciji. Mi obžalujemo prepad, ki zija med stranko prava in „Obzorovo“ skupino, in obžalujemo nadaljno cepljenje stranke prava v skupini „čistih“ in „nečistih“. Obžalujemo to medsebojno borbo, ker vidimo, da v isti meri, kakor se po njej slabi opozicija proti vladajočemu madjaronskemu sistemu, se jačita upliv in moč madjarskega nadvladja, tega rednika takozvane „narodne“, v resnici pa suženjske stranke.

Tem bolj moramo obžalovati način kakor glasilo stranke „čistih“ v svojem članku „Domovinaši na poslu“ sika na može, kakoršna sta naš Spinčić in Laginja. Takima možema — o družih členih osrednjega odbora nočemo govoriti, da se nam ne poreče, da se brez poznanja oseb onkraj Sotle utikamo v osebne stvari — podtikati, kakor da bi iskala častnih mest, to je vendar prehudo. „Hrvatsko Pravo“ vsklika le ironično o „domovinaših na delu“, mi pa obžalujemo tako početje, ker vidimo naša istraka zastopnika na neprestanem, resničnem, trdem in rodoljubnem delu! S tem, da kdo ni ozi somišljenik — dra. Franka, še ni postal tarča za take strupene pušice.

Z ozirom torej na tostranske resnične, junaške prvoboritelje hrvatstva, in z ozirom na dejstvo, da se je seja osrednjega odbora bavila večinoma z vprašanji tostranskih Hrvatov in Slovencev, z ozirom torej na slovensko-hrvatsko vzajemnost, bi menili, da bi bilo to pot lahko izostalo to sršenje pikanje.

Upliv Rusije v Abesiniji. Monsignor Macario, vrnivši se iz Abesinije v Rim, pripoveduje, da je v vsej Abesiniji vsemogočen upliv Rusije, od katere je zavisno vse. Rusija si želi Etiopijo ne

le močno in mogočno proti Eritreji, ampak tudi proti Egiptu, da se ob njej ustavijo prisvajanja Angleske v sreu Afrike. Msgr. Macario misli, da se bodo pogajanja za mir zavlačevala še dolgo, kajti Menelik se ne mudi, da sklene mir z Italijo. Poleg tega Menelik zahteva nepremično, da se Italija odreče kakoršnemukoli si bodi pokroviteljstvu, da se umakne v skrito Eritrejo in da plača odškodnino za vzdrževanje ujetnikov.

Različne vesti.

Naš premilostni cesar nameruje dati lep vzgled pravičnosti in jednake dobrohotnosti do vseh svojih „narodov“. „Slov. Narodu“ poročajo z Dunaja, da je vodstvo češke šole „Komensky“ na Dunaju dobilo obvestilo, da presvetli cesar čim preje obišče to šolo. Z ozirom na trdo borbo, ki jo morajo biti Čehi za pravico javnosti te šole in z ozirom na srditi odpor proti temu na nemški strani, vzbudi vest o obisku cesarjevem gotovo čut najgloblje hvaležnosti naroda češ ega do blagega vladarja.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti je nabral v krokarski družbi g. Treven v zadružni krčmi v Rojani 1 gld.

Družbi sv. Cirila in Metoda v prid priredita pevska zbora „Glasbene Matice“ v Ljubljani, podprta po ženskih podružnicah sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, v soboto, dne 14. novembra t. l. ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 15. novembra t. l. ob 6. uri zvečer v „Sokolovi dvorani Narodnega doma“ koncert pod vodstvom koncertnega vodje „Glasbene matice“, g. Josipa Čerina, s sodelovanjem gospice Veterove, gg. Ivana Medena in Josipa Nollija ter vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 27. Vspored: 1. van Beethoven: „Blagoslovljenje“, overtura za veliki orkester, op. 124 2. Materine sanje. Slika v jednom dejanju. Spisal E. Gangl. 3. Anton Rubinstein: „Rusalka“, za ženski zbor z orkestrom in alt-solo, op. 63; alt-solo poje gđc. Vetterova. 4. Anton Förster: „Kitica slovenskih narodnih pesmi“ zamešan zbor. 5. Gašper Mašek: „Kdo je mar“ za moški zbor z velikim orkestrom tenor-in bariton-solo pojeta gospoda Ivan Meden in Josip Noll.

Audiat ut altera pars. Pod tem naslovom nam pišejo iz poštnih krogov: Velepoštovani gospod urednik! Morda Vam ne bode lahko, vendar Vas prosimo v zmislu gori navedene latinske pri-slovice, da daste mesta v svojem listu nastopnim pojasnulom.

List „Pensiero slavo“ je prinesel več hudih in ostrih dopisov o naši poštni direkciji. Mnogokaj je opravičenega v teh dopisih.

Kar se dostaje napadov radi nespoštovanja jezikovne ravnopravnosti na naših poštah nočemo in ne smemo pisati mi poštarji. To je stvar poslancev, Vas časnikarjev, in vse slovanske javnosti, da se potezajo za izvedenje jezikovne ravnopravnosti na naših poštnih zavodih. Le v toliko, kolikor se oni napadi dotikajo osebnosti, spregovorili bi radi par besed, ker je v dopisih rečenega lista marsikaj netočnega in tudi — neoportunnega, ker le škoduje slovanskim uradnikom, in v svojih posledicah tudi interesom slovenske javnosti. To hočemo omeniti nižje doli. Pravo za pravo hočemo govoriti danes le o zadnjem dopisu, ki se bavi z zadnjimi imenovanji.

List „Pensiero slavo“ toži, da se nezakonito zapostavljajo ali preterirajo razni zaslužni uradniki. Tu treba nekoliko pojasniti. Razume se ob sebi, da o imenovanju uradnikov VIII. razreda ne more biti merodaven čin uradnika, ampak prepuščeno je razsodbi dotične oblasti, da eventualno daje prednost tudi mlajšim uradnikom, ako so se isti posebno skazali v službi, ali po večji zmožnosti ali drugih zaslugah.

Med onimi 26 preteriranimi uradniki je sicer res takih, ki se po zadnjih imenovanjih čutijo žaljene z ozirom na svoje zmožnosti in zaslužno delovanje, toda ravno ti čakajo mirno dneva spoznanja, ki naj pokaže, da je obrekovanje oša, ki se navadno ne spravlja na najslabši sad.

V poštnih krogih znani spisatelj onega dopisa nima pred očmi usode in blaginje oškodovanih; misliti moramo temveč, da je njemu namen ta, da na poštni oblasti vzbuja sum zoper uradnike slovenske narodnosti, češ: glejte, kako nastopajo pot javnosti z jedinim namenom, da stavljajo delovanje načelnika direkcije

pod nož nedovoljene kritike in da tožijo o krivici, ki se jim je dogodila.

Spisatelj onega članka, ki mora prevzeti vso odgovornost za istega, naj bi vendar imel toliko poguma, da bi se tudi podpisal, da se ne bodo sumničili drugi, ki niso v nikaki zvezi ni z njim, ni z listom „Pensiero slavo“. Dopisnik in uredništvo omenjenega lista bi bila že morala spoznati, da se taki podpisi popolnoma ignorujejo in da ne dožive nikdar časti kakega odgovora. Drugače bi bilo, ako bi se dopisnik podpisal. Dopis s podpisom ne bi mogla ignorovati poštna oblast, ampak prišlo bi gotovo do razpravljanja. (Tako nam pišejo iz poštnih krogov. Ker nam je ta dopis došel od vsega spoštovanja uredne stvari, mu nismo mogli odreči prostora. Odgovornosti seveda ne moremo vsprejeti nikake, ampak prepustimo isto gospodu dopisniku. Uredništvo.)

O dopolnilni volitvi na Goriškem nam poročajo iz Sežane: Tudi pri nas smo imeli stranko za Maranija. Ta stranka je sestala iz celih treh mož, a vodil jo je c. kr. notar Ballaben, ki za dober denar zdeluje razne spise slovenskim kmetom. Vsled tega je menda menil g. c. k. notar, da mu je dolžnost agitovati za najhujšega nasprotnika Slovencev. Za njim sta marsikaj prijatelj mu dr. Jaschi in pa Nemec, Silezijan, Aust. To je torej Maranijeva stranka v Sežani. Si že zapomnimo to! Najbolj pa zamerimo notarju Ballabenu. Vsakdo ima lahko svoje prepričanje; ali menimo vendar, da od onega, ki živi od slovenskega ljudstva, bi zahteval že najnavadniši takt, da se izogne taki demonstraciji proti splošnemu menenju. Doma naj bi bil ostal, pa bi bilo dobro. Onega Nemca pa le obžalujemo od srca.

S Proseka nam pišejo: Blagovolite vsprejeti sledeče vrstice v Vaš cenjeni list:

Dopisnik s Proseka v št. 135 Vašega cenj. lista izpuštil je hoté ali nehoté nekatere okoliščnosti, katere bi nekako oprostile navedeno ravnanje našega capovile, in sicer: 1. da je bil capovila, ko je pretepel v gostilni g. Klampferja — pijan in 2. da mu je pretepanje prešlo skoraj v navado, ker je že pred par meseci pretepel nekega Štefana Grizaja in se tudi žnjim pobotal za 5 gld., da je isti odstopil od tožbe. Vidite, meni se zdi, da je le slaba navada vsemu kriva in ko je človek skoraj gotov, da se lahko odkupi s 5 gld., ali pa z nekoliko vina, spozabi se ter si nekoliko olajša nakupičeni srd.

Iz Sv. Kriša Vipavskega. Naše „bralno društvo“ je nameravalo prirediti zopet veselico in je bil v ta namen deločen že dan, t. j. 15. t. m. Svojega namena pa ne more izvesti, ker najeta dvorana se ni popravila, kakor je bilo deločeno. Dokler se ne dobi primerne dvorane, mora veselica izostati. To naj izvolé vzeti v znanje društveniki ter bližnji sosedje, kateri so že slišali glas o nameravani veselici.

Iz Tomaja nam pišejo: Dne 31. oktobra se je vršila volitev župana v Tomaju. Županom je bil jednoglasno izvoljen g. Anton Černe, posestnik v Tomaju. Pri volitvi je bil navzoč tudi visokorodni g. okr. glavar sežanski, grof Schaffgotsch, kar je jako veselilo volilce. Po dokončani volitvi in po odhodu g. glavarja šli so volilci, na čelu jim g. župan, k preč. g. dek. Matiju Sili, da se poklonijo svojemu ljubljenu dušnemu pastirju.

V prvi svoji seji je sklenil odbor soglasno, da se pokloni tudi č. g. kanoniku Urbanu Golmayerju, bivšemu dekanu in velikemu dobrotniku občine Tomajske ter da ga imenuje častnim občanom v znak hvaležnosti za njega velike zasluge in dobrote, ki jih on skazoval tej občini v dobi 20 let kakor dušni pastir, osnovatelj, pospešitelj in predsednik vinarskega društva itd. S solzami v očeh je sprejel častitljivi starček dotično krasno diplomu. Zahvalivši se iskreno na izkazani mu časti podal je ginjen roko vsem prisotnim. Volilce je spremljalo streljanje topičev, ki je nanzanjalo veseli izid volitve, daleč po okolici.

Gospod urednik! Se-li še spominjate onega dopisa iz Tomaja, v katerem se je gosp. dopisnik potožil, da je mesec april zelo mrzel, ter da se ni nadejati še obč. volitev. Vedite pa, g. dopisnik iz aprila, da je bil oktober za nas je jako gorak in nam zelo ugaja, kajti vse vele in otrple rastline si opomorejo na toli oživljajočem solncu in nadejati se nam je boljših in ugodnejših časov.

Mirosljub.

Otvoritev višje dekliške šole v Ljubljani. Včeraj smo sporočili v kratki vesti, da se je v Ljubljani vendar enkrat, po tolikih borbah, otvorila zaželjena višja dekliška šola. Omenili smo tudi govora gosp. župana Hribarja o tej priliki. Menimo, da ugodimo našim čitateljem, ako jim ta lepi govor priobčimo doslovno kakor ga je prinesel „Slov. Narod“. Isti se je glasil:

„Slavna in častita gospoda!

V očigled prevažnemu trenutku stojimo danes. Po ravno opravljenem cerkvenem obredu, otvorijo se vrata novemu učilišču, kakoršnega nima še bila Ljubljana. To učilišče je mestna višja dekliška šola.

Gospoda moja! Prav iz srca radujem se temu dogodku jaz; radovati se mu ima pa vzroka dovolj tudi ostalo prebivalstvo bele Ljubljane. Nekako ponosno nazivljamo našo prijazna deželno prvostolnico, središčem duševnega življenja slovenskega naroda. In po vsej pravici. Tu imajo sedež vsi važnejši prosvetni zavodi, vsa imenitnejša kulturna društva slovenska. Zato si je pa Ljubljanc pridobila veliko veljavo ne le v mejah te kronovine, temveč tudi zunaj nje.

Z ustanovitvijo višje dekliške šole se ta veljava povzdigne prav izdatno. Saj se je splošno čutilo in priznavalo, kako silno preben je tak učni zavod.

Gospoda moja! Naj se o socialnem položaju žene misli, kakor se hoče, tega jej ne more nikdo odrekati, da ima isto pravico do razvoja svojih duševnih darov, isto pravico do izobrazbe, ko moški svet. Krščanstvo je povzdignilo veljavo žene ter jo rešilo suženjstva paganske dobe. Tega ugodnega svojega položaja pa ne bode mogla prav izkoriščati, dokler se jej ne dá prilika do višje izomike. Ko se ponudi jej ta prilika, tedaj bode pa blagodejni upliv nje izomike čutila pred vsem rodbina, — ta sveta institucija vsakega družabnega reda, — poleg nje pa tudi celota — narod in država.

Temu vzvišenemu cilju, za kateri se delovali vsi prosvetljeni narodi z unemo, kakoršne je vredna najboljša stvar, bližamo se sedaj tudi mi. Pod nadzorstvom mož, katerih pedagoško znanje in praktična izkušnost ste pohvalno znani; pod voditeljstvom šolnika, ki se odlikuje po svoji unetosti, neutrudljivosti in hrepenenju po napredku; s sodelovanjem učiteljskega zbora, ki si je popolnoma v svesti važnosti prevzete naloge — otvarja se danes višja dekliška šola. Avspicije so torej gotovo ugodne! Prostori, ki so se najeli za to šolo, dokler ne najde lastnega doma, so sicer skromni; a občinski svet dal jih je urediti modernim zahtevam primerno.

Ve, drage gospodičine! zberete se jutri prvokrat k rednemu pouku v teh prostorih. Bodite penesne na to. Ko boste pozneje videle vzrasti lepo poslopje, ki bode služilo za višjo dekliško šolo; ko boste videle zahajati v to poslopje mlajši naraščaj, tedaj spominjajte se vedno, da ste Ve bile prve, katerim so v prvotnih skromnih prostorih zasijali žarki božanske prosvete; da ste Ve bile prve, katerim je skrbno učiteljsko osobje sadilo v sprejemljiva mlada srca nežne cvetke ljubezni do vsega lepega in vzvišenega.

O tem slovesnem trenutku pa nas veže dolžnost, da se spomnimo onih, ki so pospeševali ustanovitev mestne višje dekliške šole. Tu mi pred vsem stopa pred oči blagi obraz onega plemenitega moža, ki — noseč v prsih svojih zlato srce — na tistem snuje načrte v blaginjo ljubljene si rodu. On, Josip Gorup, je pravi ustanovitelj učilišča, katero danes otvarjamo, kajti, žrtvoval je za nje za naše razmere ogromno svoto 170.000 gld. Zato ostane njegovo ime zapisano z zlatimi črkami v zgodovinski knjigi višje dekliške šole; še z lepšimi — s črkami hvaležnosti — pa v srcih deklic, ki zadobe višjo izomiko na tem zavodu.

Posebno hvalo smo tudi dolžni Njeg. prevz. g. naučnemu ministru pl. Gautschu von Frankenturn, ki je — sam unet pospeševatelj ženske izomike — ustanovitev tega zavoda vsestransko pospeševal in mi je zanj še pred štirinajstimi dnevi, ko sem imel čast sprejeti biti na Dunaju v avdijenciji pri njem, za gotovo obljubil, dovoliti zanj od l. 1898. nadalje stalen prispevek države.

Gospoda slavna! Kakor se imamo za vse važnejše pridobitve na prosvetnem polju zahvaliti modremu našemu vladarju, ki je narodom, živečim pod mogočnim Njegovim žezlom, podaril ustavo ter

tako ustvaril pogoje za uspešnejši razvoj njihovih individualnostij; tako je tudi ustanovitev višje dekliške šole v Ljubljani tesno svezana z Njegovim slavim imenom. V spomin štiridesetletnice slavnega vladanja Njegovega napravil je za-njo mecen Josip Gorup prej že omenjeno ustanovo; v spomin petdesetletnice, katero bodo praznovali narodi avstrijski l. 1898. z svojim ljubljanim vladarjem, ustanovlja se po sklepu občinskega sveta mestna višja dekliška šola, katera bode, ako se to milostno dovoli, nosila ime Frana Josipa I. mestna višja dekliška šola. Kaj je torej naravnejega, ko da se v tem slovesnem trenutku spomnimo Njega, ki vse svoje narode nosi v srcu; Njega, ki je svojim prvim svetovalcem dejal zlate besede: naredite mir med mojimi narodi; Njega, čegar modrost in miroljubje občuduje ves omikani svet. Vabim Vas torej, častita in slavna gospoda! da se z mano vred združite v klic: našemu modremu vladarju, Njegovemu Velicanstvu cesarju Francu Josipu I.: slava! slava! slava! (Zaorili so mogočni slava-klici.)

O važnosti te šole za vzgojo našega ženstva in našega naroda spregovorimo še o prvi priliki. Uprav prepričanje o važnosti narodne vzgoje ženstva nas je dovelo do tega, da bodemo z novim letom jeli izdajati poseben list za ženske.

Gosp. Josip Gorup ima sicer mnogo zaslug za narod, vendar pa je naše menenje to, da je njegov velikodušni dar v ta namen ovekovečil njegovo ime v narodu slovenskem.

Včeraj je izšla 4. št. „Brivca“, humor. lista za slovenski narod. Prinaša lepih slik, kakor: obisk ruskega carja v Berlinu in pa toliko pričakovano „Slov. šolo v Trstu“. Posamična šte. stane 5 n v č. Naročnina za vse leto stane pet kron.

„Štrajk“ zdravnikov je končan. Dotični zdravniki sekundariji in eksternisti mestne bolnišnice, ki so bili dali te dni svoje ostavke radi tega, ker je dobil neki zdravnik Netrščan prednost pred kandidatom Tržičanem — o čemer se je interpelovalo v mestnem svetu — so opozvali svoje ostavke. Stvar je bila res malo preuaglena.

Ogenj. Predvčerajšnjim zjutraj na vse zgodaj je jelo goreti v pralnici tovarne za izdelovanje barv na Kjarboli gornji hāt. 234, last tvrdke Giochino Veneziani. Gasilci so se trudili dobre dve uri, predno se jim je posrečilo udušiti ogenj. Škode je okolu 5000 gld., toda pogorelo blago je bilo zavarovano.

Žrtev poslednjega napada v Šklednju. Doznajemo, da se je delavcu Florianu Schaleku, katerega so našli minolo nedeljo zjutraj ranjenega v Šklednju, obrnilo na boljše. Zdravniki se nadejajo, da ozdravi, ako se ne pojavijo komplikacije.

Prva žrtev burje. Sveti Martin nam je prinesel pristno, krepko burje. Vse je olajščano vzdihnilo: Hvala Bogu; boljše burja, nego pa dež in večni dež. Prva letošnja žrtev burje je bil 5 letni Josip Chero. Burja ga je vrgla v ulici Donata ob tla, da se je prilično nekaj opraskal. Na zdravniški postaji so ga obogali.

Neureča na morju. Dva potnika, došla predvčerajšnjim z Lloydovim parnikom „Danubio“ iz Metkoviča v Trst, pripovedujeta, da sta čula klicanje na pomoč, ko je bil parnik ob 11½ uri zvečer ostavil Lošinj. Na pomoč je klical nekdo, ki je bil padel raz parnik v morje, ne da bi bil kdo to opazil. Naslednje jutro prijavil je potnik Ivan Danelič kapitanu, da je izginil njegov brat, Anton Danelič, 44 let star, iz Krede pri Tolminu. Kapetan je odredil razgledovanje potnikov in res se je konstatovalo, da Antona Daneliča ni več. Ni dvombe, da je isti ponesrečil. Govori se, da ne bi bilo teško rešiti ga, ako bi bila omenjena dva potnika takoj obvestila častnika od straže o tem, kar sta bila čula. Anton Danelič je bil dotičnega večera pijan. Pri sebi je imel 140 gld.

Armenaki beguni. Glasom službenih poročil je pribeglo na Bolgarsko vsega do 11.500 Armencev. Mnogo teh begunov je našle posla kakor težaki v pristaniščih Varna in Burgas. Ker pa je med beguni prilično številno kmetovalcev, hoče bolgarska vlada istim odstopiti zemljišča v Dobrudži za obdelovanje.

Sodnijsko. Dne 18. oktobra t. l. je bil 27letni dežnikar Anton Russ iz Trstu v družbi nekaterih svojih znancev v gostilni „Al Dalmata“. Ker se je pričela družba prepirati, došla sta dva stražarja, da pomirita prepiraloce. Toda Russ je jednega

stražarjev opoaval, zato sta ga vzela s seboj na inspektorat. Med potjo pa ju je Russ obrcal in pehal sim in tje. Obtožen je bil radi tega javnega nasilstva in žaljenja stražarjev. Sodišče ga je obsodilo na 6 mesecev težke ječe.

Dne 14. oktobra t. l. popoldne je 24letni izvešček Ivan Stefanič drdral s svojim vozom po ulici Rossetti takó nagle in neoprezno, da je povozil — kakor smo sporočili svoječasno — 4letnega Viktorja Polacco, ki se je igrali sredi ceste. Otrok je takoj umrl. Predvčerajšnjem je dobil Stefanič zaradi prestopka proti varnosti življenja 6 mesecev težke ječe.

Razprava proti mednarodnim tatovom. Papakosta, Stalio, Affendakis in Pribojac-Ristić, pridejo prvi teden prihodnjega meseca pred dunajske porotnike. Razprava bode trajala 5 ali 6 dni.

Koledar. Danes (12.): Stanislav Kostka, spozn. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 6. uri 59 min., zatoni ob 4. uri 28 min. — Toplota včeraj: 9 stop., ob 2 pop. 11½ stop. C.

Najnovejše vesti.

Trst 11. Pogreb pokojnega policijskega ravnatelja, dvornega svetnika Tachernka, se je vršil danes ob 11. uri predp. ob jako veliki udeležbi. Truplo je blagoslovil župnik pri sv. Antonu novem, prečastni g. Fabris. V dolgi vrsti vozov so različni dostojanstveniki spremlili truplo pokojnika do pokopališča.

Trst 11. Danes je priplula v Trst ruska oklepica „Car Aleksander II.“ Na brodu sti kraljica Olga grška z svojo hčerjo in zaročnikom te poslednje, velikim knezom Jurijem Mihajlovičem.

Dunaj 11. (Poslanska zbornica.) Posl. Kaizl, Kaftan in tovariši so predložili nujni predlog, naj se nemudoma ukrene potrebno, da so zajamčeno omrežje severozapadne in južno-severne nemške zvezne železnice odkupi še tekom tega leta. O predlogu bodo razpravljali koncem seje. Potem se je nadaljevala podrobna razprava o obrtni noveli.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen — — — — — ravnica za spomlad 1896 8.12 do 8.15 Oves za spomlad 6.03—6.05. Rž za spomlad 6.93—6.95. Koruza za maj-juni 1897. 4.15-4.17 Pšenica nova od 75 kil. f. 7.95—8.00 od 79 kilo. 8.05—8.10. od 80 kil. f. 8.10—8.15 od 81. kil. f. 8.20 8.25 od 82 kil. for. 8.10 8.15. Ječmen 5.10—5.15—5.20.

Pšenica: Srednje ponudbe, živahno povpraševanje. Prodaja 35.000 met. sot. 5 novč. dražje. Rž in oves stalno. Ječmen in koruza rastoče. Vreme: lepo.

Praga. Netrščanin sladkor for. 12.40, november-december 12.45 rastoče.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst a carino vred oložiteljstvo precej f. 84. — — — — — Concasse 25. — — — — — Četvrti 36. — — — — — V glavah modih 37.50 — — — — —

Kavre. Kava Santos good average za november 64.50 za mare 65.25. mlačno.

Bamberg. Santos good average za november — — — — — za dec. 53. — — — — — za mare 1897. f. 53.50, za juli 54. — — — — —

Dunajski borzni list 11. novembra 1896		
Dražnja dolg v papirju	včeraj	danes
101.25	101.30	
101.80	101.80	
Avstrijska renta v zlatu	122.45	122.65
101.05	101.05	
Kreditno škatlo	365.40	365.20
London 10 let.	119.95	119.85
Napoleoni	9.53½	9.53½
20 mark	11.76	11.76
100 italj. lir	44.52½	44.52½

Koncipijenta

vsprejme takoj dr. Gustav Gregorin via Molin piccolo šte. 3. Plača po dogovoru.

Služba telovadnega učitelja

je razpisana v „Tržaškem Sokolu“. Natančneje je poizvedeti od staroste društva.

Borzni trg št. 14

Sedanja razstava:

Berolin
in njegova čudeža
Jako zanimivo
Ustoppina
20 novč. otroci
10 nov.

Velika zaloga

sena in slame v omotih (balah), oysa in otrobov po najprimernejih cenah

Via Scussa št. 3 in Via Geppa št. 4, palača Panfil.